Politika Dergisi - Celal Şengör Mülakatı

İçeriği Yazan: Nuran TALAY [1] Zaman: Pzt, 04/01/2010 - 00:00
PD Roportaj Ekibi: Nuran TALAY [1]

Prof. Dr. Celal ?ENGÖR kimdir?

M. Celâl ŞENGÖR 24 Mart 1955'te İstanbul'da doğdu. 1973 yılında Robert Academy'yi bitirdi, 1978'de State University of New York at Albany'den jeolog olarak mezun oldu. 1979'da master, 1982'de de aynı üniversiteden doktora derecesi aldı. 1981'de İTÜ Maden Fakültesi, Genel Jeoloji kürsüsüne asistan oldu.

1984 y?l?nda Londra Jeoloji Cemiyeti'nin "Ba?kanl?k Ödülü"nü, 1986'da TÜB?TAK'?n Bilim Ödülü'nü ald?. Ayn? y?l ?TÜ Maden Fakültesi Genel Jeoloji Anabilim Dal?nda doçent oldu. 1988'de Neuchâtel Üniversitesi Fen Fakültesi'nden ?eref bilim doktoru (Docteur ès sciences honoris causa) pâyesi ald?. 1992 y?l?nda ?TÜ Maden Fakültesi Genel Jeoloji Anabilim Dal?'nda profesörlü?e yükseltildi. 1993 y?l?nda Türkiye Bilimler Akademisi kurucu üyesi oldu, Akademi konseyine seçildi, ayn? y?l TÜB?TAK Bilim Kurulu üyeli?ine seçildi.

1990 y?l?nda Academia Europaea'ya ilk Türk üye olarak seçilen Celal ?ENGÖR, 86 ülkenin bilimler akademisi'ne üye. ?ENGÖR'ün yay?nlanm?? 1826 makalesi var. Bu makalelere 12658 at?f yap?lm??. Yurtd???nda birçok üniversitede bulunmu? olan Prof. ?ENGÖR birçok uluslararas? ödülün de sahibi. ?ENGÖR ayr?ca pek çok uluslararas? dergide editör, yard?mc? editör ve yay?n kurulu üyeli?i yapm??t?r ve yapmaktad?r.

Nuran TALAY: Türkiye gündemi h?zla de?i?iyor. Son dönemde hakk?nda en çok konu?ulan konu "Kürt Aç?l?m?". Bu aç?l?m hakk?nda siz ne dü?ünüyorsunuz?

Bu sitedeki içeriklerin izinsiz alınması, kopyalanması, başka bir imza ile izinsiz ve "kaynak gösterilmeden" yayınlanması kesinlikle yasaktır. Tam bağlantıyı (link) ve yazar / çizer adını kaynak göstermek şartıyla, alıntı

Prof. Dr. Celal ?ENGÖR: *Bunu nas?l alg?lad???n?za ba?l?. Bu insanlar kim? Kürt kim?*

Geçmi?e bakt???m?z zaman bu kimli?in çok yak?n tarihte olu?tu?unu görürsünüz. Dilleri ise karmakar???k, bir geçmi?i yok. Yaln?zca bir grup kendini Kürt olarak addediyor. Hepsi ayn? dü?üncede de?il. Bu bilinç ile hareket eden çok küçük bir grup. Böyle bir grubun olu?mas? için bir ortam olu?turuldu. Evvela bu ortam? ortadan kald?rmak laz?m! Bir ayr??maya gitmek istemiyorsak bu sorunu çözmek laz?m.

?imdi bunun tam tersini yap?yoruz Etkene destek veriyor yard?mc? oluyoruz. Dolay?s? ile buna yard?mc? olursan?z, bu küçük grubun yarat?c?lar?na ve gruba fayda sa?lam?? olursunuz. Korkunun ecele faydas? yok ayr?l?rs?n?z, sonunda bu olur.

"Kürt Aç?l?m?"nda kontrol yitirilmi? durumda. Durumun ne oldu?unu bilmiyorlar. Entelektüeller de i?in fark?nda de?il. Orada burada yazan kö?e yazarlar? da fark?nda de?il. Orada ya?ayan halk?n tümü de?il, ay?rma ç???rtkanl??? yapan küçük bir grup; onu çözelim. AKP do?uda çok fazla oy ald?. Çünkü ilk defa onlar?n dilini konu?an bir grup gördüler. Bir de bunu deneyelim diyenlerin sayesinde oy ald?.

Bugün birçok kö?e yazar? Kürtçe diyor. Kürtçe ne demek, Kürt ne demek, bilmiyorlar. Bir defa Kürt Aç?l?m? hakk?nda yazmadan önce, Kürt kelimesinin ard?nda ifade edilen tarihi kültürü bilmek, ona göre hareket etmek laz?m. Ben Kürt aç?l?m?n bu ?ekilde entelektüel bir alt yap?ya sahip olmad??? inanc?nday?m. Olmad??? için de sorunu küçük bir grup insan?n, Türkiye'nin do?usunda ya?ayan halk?, nüfusu yönlendirerek, Türkiye'den ayr? bir "birlik" haline getirme çal??mas?d?r. Buna mani olmam?z bu ?artlar alt?nda art?k mümkün de?ildir.

Sorunu entelektüel geçmi?ini bilmeden çözemezsiniz.

Nuran TALAY: Toplumun bu konuda sessiz olu?unu neye ba?l?yorsunuz?

Prof. Dr. Celal ŞENGÖR: *Toplum her şeyden habersiz. Toplum canlı. TV kanallarında gösterilen diziler çok kötü. Rol kabiliyeti olmayan birçok kişi boy gösteriyor. Aktör yok. Ben en son "**O Şimdi Asker**" filmini izledim eşimle. Çok güzeldi. Her Türk askerlik yapar. Herkesin iyi ya da kötü bir askerlik anısı vardır. Ve bu ruhu çok iyi yansıtmışlar ekrana. Bunu seyirciye hissettirmeyi başarmışlar. O filmle anılarımız yeniden canlandı. İzlediğinde insanı yeniden o günlere götürebiliyor. Şimdi de diyorlar ki "**Nefes**" de çok mütheş. Gitmek istiyorum mutlaka.*

Nuran TALAY: Evet ben de izleyece?im mutlaka. Bir arkada??m izlenimlerini payla?m??t?; o sahneleri izlerken donup kald???n?, saatlerce a?lad???n?, hatta ayn? sahneleri gerçekten askerli?i s?ras?nda ya?ad???n? söylemi?ti. Ve tüm gerçekli?e ra?men teröristlerin kahramanca kar??lanmas?na içerledi?ini söylemi?ti.

Prof. Dr. Celal ?ENGÖR*: ?nan?lmaz bir ?ey, b?rak kahramanca kar??lamay?, ak?llardan silinmeyecek görüntülerdi. Biz kendi ordumuzu kahramanca kar??lamay? geçtim, kendi ordumuza "tü-kaka" demeye ba?layan "aptal" bir milletiz. Toplumda ara?t?rma, sorgulama yok. Sunulanla yetinen bir millet.*

Osmanl?, Anadolu toplumunu ta? devrinde tutmu?. Atatürk'ün devrald??? dönem korkunç bir

Bu sitedeki içeriklerin izinsiz alınması, kopyalanması, başka bir imza ile izinsiz ve "kaynak gösterilmeden" yayınlanması kesinlikle yasaktır. Tam bağlantıyı (link) ve yazar / çizer adını kaynak göstermek şartıyla, alıntı

dönemdi. Mesela Ahmet Ha?im'in 1919'da Anadolu'nun halini anlatt??? yaz?s?na göre halk?n durumu o günkü gibi tam bir fecaat. Duvardaki Atatürk resmine bak?p bak?p, ya sen nas?l ba?ard?n, diyorum. ?nan?lmaz…

Nuran TALAY: Türkiye'de e?itim sistemini nas?l de?erlendiriyorsunuz? Yabanc? dille e?itim hakk?nda ne dü?ünüyorsunuz?

Prof. Dr. Celal ?ENGÖR: *Türkiye'de nitelikli e?itim veren üniversite yok. Adam gibi adam yeti?tiren üç okul var. Bunlardan bir tanesi de Harp Okulu. Adam gibi adamdan neyi anl?yoruz? Dünya ile rekabet edebilecek donan?mda bir ki?iyi. Sizin üniversite mezununuz dünyada ayn? konuda iyi bir okuldaki adamla ayn? m? kabul ediliyor? Bizim Harp Okulu'nun mezunu ayn? de?erde kabul ediliyor. Hem de tek tek de?il, tüm s?n?f olarak. Herkes diyor ki; Türk subay?, dünyan?n en iyi yeti?mi? subaylar?ndan biridir. Türk pilotu dedi?iniz zaman dünyan?n en iyi pilotudur. Hiç tart??mas? yok, muhte?emdirler. Bir "teknik üniversitede" veya ODTÜ'de bir s?n?f olarak kaliteli adam yeti?tiremiyoruz. Ne s?n?fça kaliteli bir kütüphane, ne s?n?fça kaliteli teknisyen var.*

Yabanc? dil ile e?itimi ilk önceleri do?ru bulmu?tum. Hatta ?stanbul Teknik Üniversitesi'nin de?erli hocalar?, yabanc? dil ile e?itim olmaz, dediklerinde, hay?r olur, demi?tim. Hatta yabanc? dil ile e?itim dahi verdim. Ancak gördüm ki ö?rencilere ula?am?yorum. Anlatt?klar?m?z tam anla??lm?yor. Sonra de?erli hocalar?m?za, siz hakl?ym??s?n?z, demi?tim. Önce kendi kültürünü, dilini iyi ö?renecek ki ö?renci, ö?retmenin ne anlatt???n? anlayabilsin. Yabanc? dili ö?renmek uluslararas? literatürleri takip etmek için mutlaka gerekli. Ama bugün yabanc? dille e?itim verildi?i halde kimse do?ru düzgün yabanc? dil konu?am?yor. Ve ö?renmesi gereken bilgileri de tam olarak kavrayam?yor. O yüzden Türkçe e?itimden yanay?m.

Nuran TALAY: ÜAK taraf?ndan YÖK üyeli?i için önerilmi?tiniz, ancak halen sonuçlanmad?.

Prof. Dr. Celal ?ENGÖR: *Bilmiyorum, Cumhurba?kan? istemiyor herhalde. Çe?itli bahaneler sunuluyor. Bunlardan bir tanesi de aile ?irketlerimin birinde sekreter hatas? ile yönetici olarak gösterilmi?im. 'Aaa, sen tam gün çal???yorsun bir ?irkette' dediler. Tüm gün ?irkette çal??t???n görülüyor, dolay?s? ile üniversiteden at?lman laz?m, dediler. ?nceleme heyeti suçsuzlu?uma karar verdi; ancak yanl??l?ktan yani sekreter hatas? ile yönetici olarak görüldü?ümü bilmedi?imden dolay? k?nama cezas? ald?m. Bunun üzerine ba?kan bir mektup gönderdi. ?ncelemede suçsuz oldu?un aç?k olsa da ben at?lman gerekti?ini dü?ünüyorum ve at?lman? isteyece?im dedi. Bir türlü de yazmad? bu mektubu. Bunun üzerine ABD'den bir mektup geldi. Biliyorsunuz, ABD Ulusal Bilimler Akademisi üyesiyim. Nas?l davran?yorsunuz bilim adamlar?n?za, diye mektup geldi. Hatta biz bundan 500 y?l önce ayn? hatay? Galileo'ya da yapt?k. Bunu önermiyoruz art?k diye yazm??lar.*

O nedenle hakk?mda bit türlü karar verilemiyor. Cumhurba?kan? beni atamasa dünyaya ne diyecek, atasa kendi etraf?ndakilere ne diyecek? Beklemedeyiz...

Bu sitedeki içeriklerin izinsiz alınması, kopyalanması, başka bir imza ile izinsiz ve "kaynak gösterilmeden" yayınlanması kesinlikle yasaktır. Tam bağlantıyı (link) ve yazar / çizer adını kaynak göstermek şartıyla, alıntı

Nuran TALAY: "YÖK Ba?kan? için benim asistan?m dahi olamaz" ?eklindeki de?erlendirmenizin nedeni nedir?

Prof. Dr. Celal ?ENGÖR: *Evvela akademik geçmi?ine bakar?m. Ve bir akademik geçmi?i yok. O nedenle bu ?ekilde de?erlendirdim.*

Nuran TALAY: (Bu arada) Sizce YÖK kald?r?lmal? m?? Yoksa yeniden mi yap?lanmal??

Prof. Dr. Celal ?ENGÖR: *Hay?r asla. YÖK'ün kald?r?lmas? söz konusu olamaz. YÖK'ün kald?r?lmas? ile üniversitelerin düzeni, ileti?imi bozulur. Ba??bo? kal?r. Sistemde bir hata yok. ?yi yönetebilen yöneticilere ihtiyaç var, o kadar.*

Nuran TALAY: YÖK ba?kanl???na Ergenekon taraf?ndan önerildi?iniz, bu nedenle de evinizin arand??? söylenmi?ti.

Prof. Dr. Celal ?ENGÖR: *Evet, duymu?tum. Hatta savc?y? arad?m ve ?ehir d???nda oldu?umu, gerekirse gelebilece?imi söyledim. Ancak böyle bir ?ey olmad?. Aranmad?m.*

Nuran TALAY: Genç Mucitler ad?nda bir programda jüri üyeli?i yapm??t?n?z, o programa kat?lan genç yeteneklere ne oldu?

Prof. Dr. Celal ?ENGÖR: *Evet çok güzel bir programd?. Çok iyi dü?ünülmü? projeler gördük. Yar??ma sonunda ödül verildi. Ancak o genç çocuklara sahip ç?kan bir kurum yok. Bu çok ac?.*

Nuran TALAY: Chicago Üniversitesi taraf?ndan 9 Ekim'de "Onur Doktoras?" ald?n?z. Ülkemizde bilim adamlar?m?za neden de?er verilmiyor?

Prof. Dr. Celal ?ENGÖR: *Nas?l davranaca??m?z? ve ne yapmam?z gerekti?ini bilmiyoruz da ondan…*

Nuran TALAY: Gündeme dair konular?n aras?nda kendine yer bulamayan konumuz deprem. Deprem ülkemizin kaderi mi, gerçe?i mi?

Prof. Dr. Celal ?ENGÖR: *Tabii, "kader" deyince ne anlad???n?za ba?l?. Deprem, Türkiye oldu?undan beri var. Bundan sonra da olacak. Türkiye'nin jeolojik yap?s? gere?i belirli aral?klarla, Türkiye'nin çe?itli yerlerinde çe?itli büyüklüklerde depremler olmak mecburiyetinde; çünkü oynak bir yap?s? var Türkiye'nin. Onun gere?i de deprem kaç?n?lmaz.*

Bu sitedeki içeriklerin izinsiz alınması, kopyalanması, başka bir imza ile izinsiz ve "kaynak gösterilmeden" yayınlanması kesinlikle yasaktır. Tam bağlantıyı (link) ve yazar / çizer adını kaynak göstermek şartıyla, alıntı

Nuran TALAY: Depremlerin, do?al afetlerin ilahi adalet olarak de?erlendirmesi hakk?nda dü?ünceniz nedir?

Prof. Dr. Celal ?ENGÖR: *Türkiye'nin jeolojik yap?s? ortada. Ben bu aç?dan de?erlendiririm. Sosyolog de?ilim, do?a bilimciyim. Toplumun psikolojisini sosyologlar dü?ünmeli. Türkiye'nin yap?s? gere?i deprem kaç?n?lmaz.*

Nuran TALAY: Japonya'da 6,8 büyüklü?ünde bir deprem oldu. Herhangi bir zarar olmad?.

Prof. Dr. Celal ?ENGÖR: *Biliyorsunuz, Kobe'de deprem oldu. Epey bir zarar gördüler. Mesela Los Angeles'ta bir deprem oldu, birçok ki?i öldü, ba?lar? ciddi derde girdi. Depremden korunabilmek için deprem nedir, nas?l olur, hangi s?kl?kta olur, ne türlü olur, nerede olur; evvela bunlar? bilmek laz?m. Bunlar? halk?n anlamas? laz?m! Bunu bugün dünyan?n her yerinde halka anlatmak çok zor! Çünkü dünyan?n her yerinde insanlar giderek do?a bilimlerinden koptular. Bugün 19. yüzy?lda oldu?u gibi do?a bilimlerine merak, ne hikmetse, kalmad? insanlarda. 20. yüzy?l çok feci bir yüzy?l olarak geçti. Biliyorsunuz, insan hürriyetini k?s?tlayan çe?itli rejimler ortaya ç?kt?. Sovyetler Birli?i 70 sene bir toplumun dünya ile, bilim ile ili?kisi kesildi. Saçma sapan ?eyler ö?rendiler. Çin mesela, ayn? ?ekilde 1980'e kadar ba??na gelenler… Almanya, ?talya k?sa bir dönem benzer bir rejimin alt?nda ya?ad?. Balkanlar halen bu korkunç durumlar? ya??yor. Dolay?s? ile insanl?k çok kötü bir dönemden geçti, halen de geçiyor. Bunun etkileri muazzam. Mesela Amerika'ya bak?yorsunuz, giderek ?ahlanan bir din Rönesans'? var. Dinler, tekrar insanlar?n kafas?nda yer etmeye ba?l?yor. Ben de anlam?yorum neden böyle oldu?unu, ama Avrupa'da böyle bir geli?me var. Dolay?s?yla biz do?a bilimlerinden büyük ölçüde koptuk, insanl?k olarak. Tabii do?a bilimlerinden kopunca, depremi veya do?al afetlerin ne zaman gelece?i, nas?l gelece?i, neler olaca?? konusunda halk? e?itmek zorla??yor. Örne?in; Hollywood'da bir fay basama??n? gösterdiler, belli ki aktif fay. Ama bu aktif fay?n üzerinde iki apartman blo?u var. Bir ba?ka yanda koskoca apartmanda boydan boya çatlak var. Tüm bunlara kar??n insanlar oturuyor. ABD'de böyle oluyorsa ortalama tahsil düzeyi dü?ük ülkemizde bunun çok daha beterini görüyorsunuz. Türkiye'de politikac?lara bak?yorsunuz, bu konuda hiç bir ?ey anlatm?yor, yapm?yorlar.*

Din ad? alt?nda bir etkileme durumu söz konusu. Cehaletin üstüne ç?kmak, ortam?n?z müsait de?ilse çok zor. Avrupa 1000 sene boyunca Ortaça? seviyesinde ya?ad?. ?slam'a bakal?m, 400 y?l boyunca muazzam ya?am??lar. Mesela Araplar her türlü ?arta gelebilen insanlar. Bu tip adamlardan iyi asker olur. Bu adamlar birçok kültürle temasa geçmi?ler ve sünger gibi bu kültürleri kendilerine göre alm??lar. Bu iyi dönemleri. Din, bu cemiyeti tekrar bo?azlayana kadar sürdü.

Mesela Rönesans, birkaç ak?ll? adam?n i?i! Tarihe ne kadar etki ediyor bu tip insanlar, müthi?. Tarih, insanlar?n s?rt?nda gider. Mesela Marksistler tarihin kendine göre kurallar? var dese de böyle bir kural yok. Tarihi adam yarat?r. Onun için adama yat?r?m yapacaks?n. Çok mühim bu!

Bu sitedeki içeriklerin izinsiz alınması, kopyalanması, başka bir imza ile izinsiz ve "kaynak gösterilmeden" yayınlanması kesinlikle yasaktır. Tam bağlantıyı (link) ve yazar / çizer adını kaynak göstermek şartıyla, alıntı

Nuran TALAY: Dünyada olu?an depremler birbirini tetikliyor mu?

Prof. Dr. Celal ?ENGÖR: *Uzun zamana kadar böyle bir etkinin olmad??? dü?ünülüyordu. Fakat ?imdi fikirler de?i?ti. Depremlerin birbirini etkiledi?i, bunun iki ?ekilde oldu?u ortaya ç?kt?. Birincisi; çok k?sa zaman içinde bir yerde deprem oldu?u zaman, derhal onun çevresinde birçok depremi tetikledi?i de ortaya ç?kt?. 1999 depremi olduktan sonra ilginç bir çal??ma gösterdi ki Yunanistan'da birden bire depremler artt?. Dolay?s?yla tetikleme olay?n?n oldu?unu gösterdi.*

?kinci olarak; uzak mesafeler, uzak zaman aral?klar?nda meydana gelenler var. O da dünyan?n birçok yerinde faylar tam k?r?lman?n s?n?r?nda duruyor. Bu yüzden böyle bir deprem oldu?u zaman bu depremin yaratt??? gerilmeler geni? alanlara yay?l?yor ve bu geni? alanlar?n su bas?nc?n?, kaya içindeki su bas?nc?n? de?i?tiriyor ve bu depremi tetikliyor. Tabii bu çok büyük mesafelerde olmuyor. Bir de hangi levha s?n?r? üzerinde oldu?u önemli. Örne?in Pasifik'teki bir deprem Afrika'daki bir depremi tetiklemez.

Nuran TALAY: ?stanbul ya?mura dahi teslim olan bir ?ehir? Deprem olunca ne olacak?

Prof. Dr. Celal ?ENGÖR: *?stanbul her ?eye teslim olur. ?stanbul'un altyap?s? ak?ll?ca kurulmam??. 1950'den sonra bir patlama ?ehrine döndü. Birçok insan buraya geldi ve bu gelenler son derece cahil. ?stanbul'da akl?na geldikleri yere ev yapt?lar. Ev de denemez, kulübe. Derenin sel yata??na ad? üstünde ta?k?n ovas? da deriz. Buraya gelir ev yaparsan?z, gelir sizi vurur. Bu çok normal. ?stanbul'un belli ak?lc? bir yap?s? olmad??? için ?stanbul'u etkileyen do?a olaylar?ndan insanlar?n etkilenmesi kaç?n?lmaz.*

Ya?murda bir yerden bir yere ula?mak dahi çok zor. Deprem oldu?unda bir felaket olacak tabii. Hastaneye ula?amayacaks?n?z, ula?san?z dahi sa?l?k personeli ula?amam?? olacak. Telefonlar çal??mayacak, yard?mlar ula?amayacak. Tüm bunlar? rasyonel dü?ünürsek bu tip durumlarda ne yapmas? gerekti?ini bilen tek bir kurum var; o da TSK. Derhal sahra hastaneleri ile acil müdahalede bulunuyorlar. Ama bu sefer TSK buna yeti?ebilecek mi, bilemiyoruz. Çünkü çok büyük bir felaketten söz ediyoruz. TSK ile diyalog içinde olabilen yöneticiler de kalmad?. Asker ile konu?malar? da mümkün de?il zaten. TSK 21. yüzy?lda ya??yor, yöneticiler ortaça?da.

Nuran TALAY: Peki, "küresel ?s?nma"n?n depremle bir ili?kisi var m??

Prof.Dr. Celal ?ENGÖR: *Deprem ile do?rudan ilgisi yok; çünkü atmosfere empoze etti?i bir ?ey. Atmosferin depremi bir iki hal d???nda etkilemesi söz konusu de?il. Buz ça??ndan, buzullar ça??ndan giriyoruz. Biz insanlar olmasak da dünya ?s?nmaya ba?layacakt?. Biz bu ?s?nmaya küçücük bir katk?da bulunuyoruz. Ama bu küçücük katk? atmosfere çok büyük bir etki yap?yor.*

Bu sitedeki içeriklerin izinsiz alınması, kopyalanması, başka bir imza ile izinsiz ve "kaynak gösterilmeden" yayınlanması kesinlikle yasaktır. Tam bağlantıyı (link) ve yazar / çizer adını kaynak göstermek şartıyla, alıntı

Is?nman?n neticesinde sular yükselebilir. Banglade?'i su basacak, o kadar ki?iyi nereye koyacaks?n?z? Sahil ovalar?n? su basacak. Bu insanlar? nereye yerle?tireceksiniz, bunlarda s?k?nt? görülebilir. Görülemez s?k?nt? da; biz iklim olaylar?n? tahmin edebiliyoruz diyoruz, ancak e?ik de?erlerinin oldu?u ortaya ç?k?yor. E?ik de?erlerini buldu?u zaman ?s?nma, bizim tahmin edemedi?imiz atmosfer olaylar? kar??l?k veriyor.

Nuran TALAY: Belediyelerin, depreme ili?kin somut çal??malar?n?n olmay???n?n nedeni nedir?

Prof. Dr. Celal ?ENGÖR: *Çünkü kapasite yok. ?stanbul Büyük?ehir Belediyesi'nde iyi niyetle yap?lan çal??malar var, ancak yetersiz. Tüm bunlar? tam anlam?yla yapacak entelektüel kapasite yok. Türkiye'de belediye ba?kan?, ?stanbul'un haritas?n? çizelim bana iyi jeologlar laz?m dese, yok. Neden yok derseniz, yeti?tirememi?iz*

Nuran TALAY: ?stanbul depremi Türkiye'nin ba??ms?zl???n? tehlikeye atar m?, atarsa neden?

Prof. Dr. Celal ?ENGÖR: *Evet ataca?? kanaatindeyim. ?stanbul depremi, Türkiye'nin s?rt?na çok büyük bir mali yük bindirecektir. Daha deprem olmadan zaten dünyaya el açar durumday?z. ?u anda 2010'da hazine piyasadan para toplamak zorunda, çünkü tahviller alm?? ve bu tahvilleri ödemek zorunda. Nereden alacak bu paralar?, sizin cebinizden. ?u an Türkiye'nin kayna?? yok. Bunu kar??lad??? zaman ekonomide çok dura?an bir durum mevzu bahis! Dolay?s?yla bunu kar??lamak için ?MF'ye gitmesi ?art. Para almas? gerekecek. Borç verecek birini bulacak. Yurt d???nda ad? ?MF olur veya ba?ka bir yer bulacak ve ülkeye mutlaka para getirmesi gerekecek. Türkiye vergi toplayam?yor. Mevduat? yok. ?kisi de olmad??? için bir ba?kas?n?n mevduat?n? kullanmam?z laz?m. Bu da yurtd???nda bir yer. 50 milyar dolar daha içeri girmek demek. Alt?ndan kalkamayaca??n bir mali yük, bu mali cephesi!*

?kinci yönü; ?stanbul gibi bir ?ehir y?k?ld??? zaman bir sürü kültür ö?esi de yok olur veya zarar görür. Bunlar?n hepsi bizim de?il. Bizans'?n kal?nt?lar? var, Roma'n?n kal?nt?lar? var. ?imdi bunlar? gelip tamir edin diyecek. Sizin elinizde ?stanbul'u kültürel olarak restore edecek entelektüel birikim yok.

E, ne yapacaks?n?z, mecburen bunu da d??ar?dan alacaks?n?z. D??ar?dan adam gelecek diyecek ki; 1999 da deprem oldu?unda para verdik ne yapt?n paray?? Buna verebilece?imiz cevap yok. Gene veririz para ama bu sefer biz geliriz, belli ki siz yapam?yorsunuz diyecektir. '??te gitti ba??ms?zl?k'.

Gayet basit asl?nda! Yani siz göbe?inizden ba?l? olmak zorundas?n?z. 50 milyar içeri girece?iz.

Nuran TALAY: Sorularım bu kadar. Vakit ayırdığınız için ve misafirperverliğiniz teşekkür ederim.

Bu sitedeki içeriklerin izinsiz alınması, kopyalanması, başka bir imza ile izinsiz ve "kaynak gösterilmeden" yayınlanması kesinlikle yasaktır. Tam bağlantıyı (link) ve yazar / çizer adını kaynak göstermek şartıyla, alıntı

Prof. Dr. Celal ?ENGÖR: *Ben de te?ekkür ederim.*

iletisim@PolitikaDergisi.com *[2]*
Nuran.Talay@PolitikaDergisi.com

[Bu yaz?, Politika Dergisi Say? 19'da yer alm??t?r. Tüm fazladan özellikleri ile özgün say?y? indirmenizi öneririz. Say? 19'u indirmek için buraya t?klay?n?z. *[3]]*

* * *

Yorumlar

Kaynak URL (*29/03/2024 - 07:25* tarihinde yazdırıldı):
https://www.politikadergisi.com/roportaj/politika-dergisi-celal-sengor-mulakati

Bağlantılar:
[1] https://www.politikadergisi.com/pd-uye/nuran-talay
[2] mailto:iletisim@PolitikaDergisi.com
[3] http://www.politikadergisi.com/sites/default/files/PD19.zip

Bu sitedeki içeriklerin izinsiz alınması, kopyalanması, başka bir imza ile izinsiz ve "kaynak gösterilmeden" yayınlanması kesinlikle yasaktır. Tam bağlantıyı (link) ve yazar / çizer adını kaynak göstermek şartıyla, alıntı